

Udenrigspolitisk Redegørelse 2024-2025

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer)

Forelæggelsesnotat

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer)

Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse 2024-2025 udgør en status på Naalakkersuisuts indsats på centrale udenrigspolitiske områder samt perspektiver for den fremtidige udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske udvikling i Grønland. Udenrigspolitisk Redegørelse 2024-2025 dækker over to kalenderår, der har været begivenhedsrige for Grønland både nationalt og internationalt.

Jeg skal gøre opmærksom på, at Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse siden 2023 af ressourcemæssige årsager har været begrænset til at indeholde bidrag fra Departementet for Udenrigsanliggenders ressortområde. Tidligere års udenrigspolitiske redegørelser har udgjort bidrag fra samtlige fagdepartementer.

I overblikket over Grønlands udenrigspolitiske aktiviteter for 2024 og 2025 kan man ikke komme uden om den store internationale opmærksomhed, som har været rettet mod os. Den amerikanske præsidents udtalelser om Grønland har skabt ekstraordinær fokus på vores land og på forholdet til vores historisk nære allierede. Vi var forberedte på, at der igen kunne udvises interesse for vores land efter præsidentens udtalelser i sin første valgperiode. Vi var dog ikke forberedte på, at interessen ville blive udtrykt, som den gjorde.

Situationen har krævet en ekstraordinær indsats fra Naalakkersuisuts udenrigstjeneste, som i tæt samarbejde med Formandens Departement og Naalakkersuisuts fagdepartementer har arbejdet på højtryk for at repræsentere og kommunikere Grønlands position og interesser. Det høje arbejdspress forventes fortsat at være stigende. Det kræver flere ressourcer til udenrigsområdet, hvis vi vil sikre vores målsætning om *intet om os, uden os*.

I 2025 har Naalakkersuisut gennemført en stor opgave over for amerikanske politiske aktører. Naalakkersuisut har kommunikeret grønlandske positioner og overgivet faktuelle oplysninger om Grønland, som har manglet i den amerikanske debat. I 2026, som ikke dækkes af denne redegørelse, er der i sagens natur sket videre udviklinger. Min forgænger i Naalakkersuisut har sammen med den danske udenrigsminister mødtes med den amerikanske vicepræsident og med den amerikanske udenrigsminister i januar 2026. Et resultat af ministermødet er en arbejdsgruppe på højtstående embedsmandsniveau, som arbejder på højtryk for at finde løsninger mellem vores lande. Denne proces er af eksistentiel vigtighed for det grønlandske samfund og skal derfor respekteres med den nødvendige arbejdsro.

Som resultat af den stigende internationale opmærksomhed har Naalakkersuisut i de forgangne to år taget imod og besøgt en lang række samarbejdspartnere og allierede, som har ønsket at støtte og søge samarbejde med Grønland. Rejserne og besøgene spiller en nøglerolle i styrkelsen af Grønlands relationer og synlighed internationalt. Den militære tilstedeværelse fra vores NATO-allierede har tilsvarende været ekstraordinær stor, og udviklingen i den militære synlighed i vores land været ny og udfordrende for mange i samfundet. Omvendt har tilstedeværelsen fra vores NATO-allierede vist, at Grønland ikke står alene i en tid, hvor der sættes spørgsmålstegn ved Grønlands territoriale integritet og ret til selvbestemmelse.

Verdenssituationen under forandring har implikationer for det Arktis, vi kender. Med ønsket om fred og stabilitet i den arktiske region, skal vi lære at håndtere nye udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske dynamikker og udfordringer. Den internationale udvikling har vist, hvordan også konflikter og sikkerhedspolitiske forhold andre steder i verden kan have betydning for Arktis. Krigen i Ukraine har været et vendepunkt i europæisk sikkerhedspolitik, og konsekvenserne kan mærkes i Grønland og Arktis. Tilsvarende medfører globaliseringen, at konflikter i Mellemøsten og andetsteds har så stor indvirkning på internationale forsyningskæder, at hverdagen i Grønland også påvirkes.

I 2024 og 2025 har Naalakkersuisut investeret mange ressourcer på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Naalakkersuisuts engagement i det danske forsvarsforlig har i løbet af 2024 og 2025 udmøntet sig i flere delaftaler under forsvarsforliget. Initiativerne udgør en lang række nye investeringer i Forsvarets opgaveløsning i Grønland med et fokus på fornyelse af kapaciteter, styrkelse af overvågningen, mere lokalinddragelse og større civil gavn for den grønlandske befolkning. Et initiativ, der fortjener særlig opmærksomhed, er Arktisk Basisuddannelse, hvor grønlandske unge viser stor interesse for at engagere sig i Grønlands forsvar og beredskab.

Et andet kerneområde for Naalakkersuisuts udenrigspolitiske engagement har været arbejdet i Arktis Råd. Grønland, Færøerne og Danmark overtog i maj 2025 formandskabet i Arktisk Råd for en toårig periode. Tilgangen til formandskabet i Arktisk Råd er, at arbejdet skal blive mere vedkommende og inddragende for de arktiske folk, og fremadrettet skal have en øget værdi for de folk, som bor i regionen. Under Kongerigets formandskab varetager en grønlandsk topdiplomat funktionen som formand for gruppen af højtstående embedsfolk under Arktisk Råd og varetager dermed den vigtige opgave at sikre Arktisk Råds fortsatte virke som en veldrevet organisation. Det er første gang i historien, at en grønlandsk embedsmand er blevet udpeget som ambassadør.

Som led i styrkelsen af Grønlands internationale position er EU, FN og Nordisk Råd afgørende internationale fora for Grønlands interessevaretagelse. I FN bruger vi vores stemme til at fremme oprindelige folks rettigheder, kæmpe for klimabeskyttelse og en bæredygtig global udvikling. Det er også i FN, at vi kan sikre ordnede processer for anerkendelsen af Grønlands lande- og havgrænser. Det er en del af Naalakkersuisuts arbejde på havretsområdet, hvor Grønland og Danmark i samarbejde gør krav på større dele af havbunden.

Grønland har et fortsat et ønske om at styrke og øge partnerskabet med EU på områder som blandt andet råstoffer, vedvarende energi, uddannelse, digitalisering, telekommunikation og turisme. EU's nuværende budget udløber ved udgangen af 2027, hvorfor Europa-Kommissionen i 2025 fremlagde deres forslag til det kommende budget, som lægger op til en fordobling af midlerne, som er tildelt Grønland. Naalakkersuisut arbejder løbende med at definere hvilke områder, der bør prioriteres i samarbejdet med EU. Det er en mærkbar cementering af vores historiske partnerskab og venskab med EU.

Grundet ressourcemangel og som følge af evalueringen af Grønlands deltagelse i Nordisk Ministerråd har Naalakkersuisut i 2024 valgt ikke at tage del i planlægningen eller gennemførelsen af Danmark og Færøernes formandskab i Nordisk Ministerråd i 2026. Naalakkersuisut tager fortsat aktivt del i processen omkring revideringen af Helsingforsaftalen, som skal sikre de rette rammer for, at Grønlands stemme anerkendes og behandles ligeværdigt blandt vores nordiske samarbejdspartnere. Resultatet af revideringen vil være afgørende for, hvilken rolle, Naalakkersuisut ønsker, at Grønland skal spille i rådet fremadrettet.

Den Udenrigspolitiske Redegørelse 2024-2025 er ikke blot en status over de forgangne to år, men udgør et strategisk værktøj og et vigtigt grundlag for forståelsen for Grønlands udenrigspolitiske interesser og muligheder. Redegørelsen viser, hvordan vi navigerer i en kompleks og hastigt forandrende verden. Redegørelsen viser også, hvordan vi prioriterer sammenholdet gennem alliancer og forfølger vores langsigtede mål og visioner og en insisteren på vores ret til at bestemme vores egen fremtid for vores eget land og vores eget folk.

Naalakkersuisuts nuværende udenrigs-sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi er udarbejdet i 2024. En tid, hvor vi ikke oplevede den opmærksomhed og dermed øgede mængde af udenrigspolitiske aktiviteter. Inatsisartut kan derfor forvente at Naalakkersuisut vil påbegynde et arbejde for at tilpasse strategien til den virkelighed vi oplever i dag.

På trods af at offentligheden i dag ikke oplever et lige så stort pres som vi gjorde tilbage i januar, er vores virkelighed forandret. Presset består i vores transatlantiske relationer og det kræver at vi politisk, strategisk og administrative kan arbejde for at bibeholde den plads i verden vi ønsker.

Den opmærksomhed vi oplever i Arktis og blandt allierede giver os ligeledes muligheder for skabe og styrke relationer vi ønsker. Vi skal fremadrettet have en klar strategi for hvordan vi tilgår de muligheder samt tilsidesætter de nødvendige ressourcer.

Med en verden under forandring er det en kerneopgave at sikre alliancer og partnerskaber, der giver stabilitet og styrke i den vestlige verden. Grønlands stemme har aldrig været så vigtig for både Grønland og for sammenhængskraften blandt nordamerikanske og europæiske allierede. Det er nu, Grønland skal engagere sig. Det er nu, Grønlands stemme kan få afgørende betydning for, hvilken verden vi kan give videre til kommende generationer. Med

disse ord overlader jeg Naalakkersuisuts Udenrigspolitiske Redegørelse 2024-2025 til Inatsisartuts velvillige behandling.